

arany pályadíjjal jutalmazott új népszimű.

reczeni színház. Vasárnap, márc. 7-én 1875.

adatik: A FALU ROSZA. Esti nemzeti színház által 100 arany jutalmazott eredeti népszimű dalok...

Nyitlter. Polgyfaanyagok.

adalkodóknak, szőlőbirtokos iparosoknak ajánlom az ismertetés mellett rakományban, készletben kituno minőségű szőlőfűtő...

Berger Henric.

dótlak és bolt. reczenben a főpíacra a „Bika” mellett levő 1586-ik számú lakhelyisége 1875-ik pünkösti fogva berbe kiadó...

6. kamatra, békák, uradalmak, egy városi békákra mint közeli birtokosokra egész Magyarországon...

alatt. nek következő cikkeit: „A honi kartont 19” „dababja és kanavászok” „dababja és kanavászok” „dababja és kanavászok”

ber V. z alatt. nek következő cikkeit: „A honi kartont 19” „dababja és kanavászok” „dababja és kanavászok” „dababja és kanavászok”

adó széna. Erdőn 6 boglya gyp-széna eladó.

szekhetni piaczu. 1865. 40 6—

ház és hegyi szálló. utca 2215. sz. szegletház eladásra kiadó, a vajdai hegyre szőlő minden nemű edény. Értekezhetni fentvezett Kiss Sándornál.

Kiss Sándornál.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 fnt — kr. 1/2 évre 5 fnt 50 kr. Fél évre 3 —, Egyes szám 10 —.

Hirdetési díj: Órhaszab postaiért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több irbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért: Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.

A „Debreczeni”-re március 8-án előfizetést nyitunk 1 fntjára. Előfizetheti évnegyedre is 2 fnt 50 krral.

Ajánljuk lapunkat a közönség támogatásába. Igyekezni fogunk lapunk tartalmának folyvást emelése által olvasóink kívánalmait lehetőleg kielégíteni.

Hirdetési rovatunkba a lehető legutjánosabb áron veszünk fel hirdetményeket.

Hajdan és most!

A meggyőződés- és szabad véleménynyilvánítás az embernek oly kincse, mely elvélhetetlen jogaival elválaszthatlanul össze van nőve.

Nincs nemzetgazdász a világon, aki e tétel lehetőségét kétségbe vonja. Csak a míveltség kellő mértékének hiánya és az elvakult hatalomvágy ragadhatja az embereket arra, hogy az ellenvéleményt ne tűrjék.

Az ellenvélemény értékének leszállítása ott áll ama hatalmas fegyver, melyet a nemzetgazdász tudomány ismét az emberiség egyik legfőbb kincsének nevez: a vitaközösi szabadság. Aki, ahelyett, hogy ezt venné alkalmazásba az állam, az iródmál méltóságérzet határai közt, gyalogzó szavakban véli fellátni a neki nem tetsző vélemények ellenszerét, az még a politikai kiskorúsgy pályáinak bílmecsei közt sovárogja a nagykorúság áldásait...

E szempontokból kívánjuk megítélni azon nyers hangot, azon dőlőfős elbizakodás nyilatkozatait, melyekkel az új kormány emberei a Tisza Kálmán és a balközép elvfordulását pozitív indokkal ostromlóknak véleményét lealacsonyítják, s megdönteni törekednek.

Az új irányzatok ellenében szükségesnek találjuk megvizsgálni és bírálat alá bocsátani, hogy vajon jogosultak-e ama jó urak, kik mindenáron helyeslik amaz elfordulást, gyalogzó szavakkal illetni az ellenvéleményeket; — s hogy ez utóbbiaknak változatlanul megmaradt vélekedése kellő alapon nyugszik-e?

Nem fogunk üres szóvirágokat öszszehalmozni, sőt még arra sem látjuk magunkat szorítva, hogy saját külön indokainkkal lépünk ellenük sorompóba. Legjobb lesz őket, vezérők és saját pártjuk fegyvereivel legyőzni.

Tehát álljanak itt a következők: 1. A balközéppárt és annak élén Tisza Kálmán 1867-ben, a közös viszonyok iránti külön javaslatában, többi közt ezeket mondta:

1. A magyar korona alá feloszthatlanul tartozó országok az 1715. 3. és 1791. 10. c. szerint semmi más ország vagy népnek alá nem rendelt, saját alkotmányral bíró és en-

nélfogva törvényesen megkoronázott királya által csak saját alkotott, és alkotódó törvényei szerint kormányozható, s kormányzatuk egész rendszerére nézve független szabad ország.

18. A külügyi kezelés költségeinek fedezésére megkivántató összeg az a magyar minisztérium előterjesztésére az országgyűlés évenként megállapítandó.

20. A magyar korona országainak hadserege a Felségének legjobb parancsnoksága alatt áll. Beszervezetére nézve minden fegyvernemmel, segédosztályokkal és intézetekkel ellátandó, és jelszaván a magyar állam címzet és színeket viselendő.

27. A magyar korona országai hadseregeinek mindennemű költségeit mind béke, mind háboru idején a magyar minisztérium előterjesztésére évenként az országgyűlés állapítja meg.

36. Egyedül a fentebbi §§-ban tárgyalt viszonyok azok, melyek a magyar korona országait és a Felségnek többi országait és tartományait — a pragmatika sanctiót véve kiindulási pontul a fejedelem személynek ugyanazonosságánál fogva közösen érdeklik; önként értetik azonban: hogy az ország önállóságát és függetlenségét fogva, mindenben határozatokat is a Felségnek meggyőződéssel, a többi országok és tartományok hozzájárulása nélkül, bármikor megváltoztathatja; és hogy mindezen határozatoknak érvénye a Felségnek uralkodó ház trónöröklése jogositott minden ágának kihaltával, az 1723. 2-ik t. c. 11-ik §-nak értelmében, — különben is önmagától megszűnend.

Most pedig Tisza Kálmán és pártja rá áll azon közjogi alapra, melyre nézve azt vitatta, hogy az épen oly törvény, mint más, de a mely az ő nézete ellen egy döntettel el a Deák-párt által, mint nemzetközi szerződés.

2. Az 1867-diki balközéppárti programmban, többi közt, ezek foglaltatnak. 1-ször oda miködni, hogy azon esetben, ha — mint meg vagyunk győződve — a gyókorlat is kimutatja némely újabb alkotott törvénynek, s főleg a közösen érdeklő viszony tárgyában alkotottak veszélyes voltát, a többség az országban annak, a független és alkotmányos szabadság érdekében megváltoztatására alakuljon.

2-ször. Addig is, míg nézeteit az érintett ügyekben érvényre emelhetné, elfoglalva a törvények által engedett tört mindent megtenni, hogy még megívő törvényeink ne hazánk függetlenségének és alkotmányos szabadságának rovására változtattassanak.

3. A balközép-párt 1868-ban kiadott programjában ezeket tüzi maga elé törekedése céljálul: „Közjogi szempontból mindenekelőtti feladatunk, minden alkotmányos eszközzel odabátni:

a) hogy mindazon törvények, melyek hazánk emittet függetlenségével ellentétben állanak, megszüntetessenek; megszüntetessenek jelesen: a delegatio intézménye és a közös minisztérium; b) hogy azon törvényes intézkedések, melyek biztositásunkra szükségesek, létesítsenek; létesítsenek jelesen: a magyar hadsereg, pénz- és kereskedelmi ügyeink függetlensége, és hazánk törvényes függetlenségének diplomaiati elismertetése.”

Most pedig Tisza Kálmán és pártja feladja amaz elveket és elfogadván a közösiügysé alapot, ezzel a közösiügységet, a delegatiót, közös minisztériumot,

lekezzi a fegyvert és egyesül azon párttal, mely ellen küzdött 7 éven keresztül! 4. Tisza Kálmán az 1872-ik évi nagy pártgyűlésen így szólott:

Eként tisztelt országos pártvezeteket, közös célunk csak e lehet, s e közös cél: hazánk felvirágoztatása (Éljen az országgyűlés tiszteletéből már évek óta három fődát az, minden időben és minden viszonyok között ugyan megmaradni azon zászló alatt, — melyre Magyarországi államiságunk kellekkel vannak fölírva: (Élénk éljenzék) hiven azon zászló alatt, melyen, hogy egyebet ne említsék, — ott áll fölírva, Magyarország önálló pénzügye, ott áll fölírva, Magyarország mint magyar állam jöletének egyetlen teljes biztosítéka: a magyar hadsereg. (Élénk éljenzés.)

Most pedig elhagyja a zászlót és az ellentáborba menekül, ahol Magyarország önállósága még csak névben sem ismertetik el!

5. Tisza Kálmán Debreczenben, 1872-ik évi májusban lelkes éljenzések közt így nyilatkozott:

Ezen nézetből indulva ki, és vezetette azon meggyőződés által, hogy Magyarországnak, valamint a magyar trónnak biztonsága is azt kívánja, hogy semmiféle ausztriai zavarok miatt nálunk a külpolitikára és a hadseregre vonatkozó intézkedések meg ne gátolhatassanak. — ismét figyelmeztetem a képviselőházat és a minisztériumot, hogy ideje volna nem annak, a mivel szeretnek néha bennünket gyantsítani, hogy eltepsenek azon kapcsolat, mely az 1848-diki törvények értelmében is a felségese többi országaihoz és tartományaihoz köt bennünket; de igenis, hogy az ezen kapcsolat következtében felluló viszonyt úgy rendeztet-hessék, hogy mi függetlenül Ausztria minden zavaraitól, saját magunk rendeltetkezésvén pénzünkkel és vérünkkel, saját magunk biztosítassuk a hazánkát és királyunk trónját. (Hosszas élénk tetszésnyilvánítások.)

És ama többé juttott párt bizonytalannal tudni fog két dolgot: az egyik azt, — hogy elvieknek föladásávával a kormány hatalmat vállalni annyit volna, mint a politikai kizáródást, mely a spectus fuispán” cím alatt pedig Silye Gábor eljárást rója meg az új kormányra küldött bizalmi szavazatnál Lukó G. képviselő nyilatkozta, hogy a baloldali programján választván meg képviselőül, nem támogatja az új kormányt.

— Az „Egyértékes” tegnapi száma több érdekes közleményt hoz. Több műegyetemi hallgató és jogász tiltakozik az ellen, hogy az „elvfeladók polczra jutását” a két egyetemet ifjúsága ünnepelel volna. Így intézkedést az ifjúság nem tett. Csak néhány nem tudni, kik pénzéből, csinálta a tüntetést. „Egy circum-spectus fuispán” cím alatt pedig Silye Gábor eljárást rója meg az új kormányra küldött bizalmi szavazatnál Lukó G. képviselő nyilatkozta, hogy a baloldali programján választván meg képviselőül, nem támogatja az új kormányt.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

Ime, uraim, vajon nem indokolt-e azok megütözése és csodálkozása, kik az 1861-iki, 1867-ki, 1868-ki, 1869-ki és 1872-iki Tisza Kálmán és pártját, épen saját programjukkal eljelentétes irányban látják haladni?

Vajon gyalozni kell-e azokat, kik e világos szerepszerést nem helyeslik?

Vajon hozzánnát kiáltanak-e önkönk minnyájan Tisza Kálmánnak és másik két képviselőjüknek azért, hogy az elválasztásuk alapjául szolgáló programtól eltértek?

Vajon hiszik-e önkönk igazán, hogy képviselőjüknek volt erre jogosultságuk, mielőtt választóikat megkérdezték volna? Am legyen akármint!..

Helyesleljék önkönk amaz eljárást. A jövő megmutatja nygvan, hogy az elvek feláldozását siker nem követheti!..

De legyenek önkönk igazságosak; legyenek méltányosok; legyenek türelmesek az ellenvélemény iránt; higycék meg, hogy a becületlen meggyőződésnek még akkor is megvan becsa, ha az általában nem tetszik. . .

A haza önállósága és függetlensége harcosainak kitödelmeiben mindenesetre a haza jövője tükröződik. Ez az ő hitük. S e hitért miért öket megkövélvni? Oláh Károly.

— A magát szabadelvének elkeresztelt kormánypárt tegnapi értekezletén végelesen megalakult.

— Az „Egyértékes” tegnapi száma több érdekes közleményt hoz. Több műegyetemi hallgató és jogász tiltakozik az ellen, hogy az „elvfeladók polczra jutását” a két egyetemet ifjúsága ünnepelel volna. Így intézkedést az ifjúság nem tett. Csak néhány nem tudni, kik pénzéből, csinálta a tüntetést. „Egy circum-spectus fuispán” cím alatt pedig Silye Gábor eljárást rója meg az új kormányra küldött bizalmi szavazatnál Lukó G. képviselő nyilatkozta, hogy a baloldali programján választván meg képviselőül, nem támogatja az új kormányt.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

Szinügyünk érdekében. Debreczen, márc. 6. (Válassz e lapok hasábján (44-ik szám) pár szó szinügyünkhöz (6) alatt közölt cikkre.)

A tisztelt felszólaló ur, úgy látszik, a szinügyegylet dolgiban nem járta, alapszabályai előtte ismeretlenek. Megkísértem tehát helyes utra vezérelni őt.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

Az 1866-ik év folyamán készült egy két oldalú szerződés a pompás templomot építtetett város s a szinügyegylet között, opera, operette, dráma, vígjáték, népszimű s balette színtársulat föllállítása érdekében. A város megajánlotta akkor, teljesítette is a világitást, fűtést, intendáns 10000 fnt tiszteletdíjának, díszítő bére egy részének s lakának, kapus ruházatának évenkénti kiszolgáltatását. A szinügyegylet pedig, melynek tagjai egyszer mindenkora 20 fnt (ilyen van 22) vagy évenként 1 fnt követelesem, (ilyen tag van 100-tól 120-ig) választott évről-évre elsőnököt, jegyzőt, pénztárnokot s 30 választmányi tagot, kik egymást fölváltva intélesem fölkérésére a napi bevételek s kiadások teteit szigoruan atvizsgálják, ellenőrzik, a kormányzó választmány alkotott évenként kebeléből ötös bizottságot, választott intendáns, ezek hatan s a város képviselőitől a polgármester s így e hét tagú bizottság intézkedett felelőség mellett a színház szemleli vezetése s anyagi ügyeinek kezelése fölött. Intendánsnak a tagokkal a meghatározott hat szakma alapján kellett s lehetett szerződnie. Anyagi alap nem volt más, mint a t. c. közönség részvéte. A 60-as években e kettő együtt tagok fizetése s közönség pártolása meglehetősen arányban állott, de már ez időzében az első fölfelé hajlott, eme pedig nagyon alászállott. Ide járulva azon nehéztö körülmény, hogy e városban a helyi viszonyok nyomán Thalia papnői s papjai nyáron nem működhetnek, a színtársulat pedig együtt tartani több fontos oknál fogva nélkülözhetetlen kellett levén, Nagyváradnál keele ezen idejű érdekében szerződésre lépni, mely hat évre meg is kötöttek. A társulat tagjai 1872-ik év máj. 1-én magok felelősége mellett vették át a 6 nyári időnyben vezetést, nem kérvén egyebet tőlünk, mint a disztinguék, ruhátár s könyvtár használatát, mi nygvan magában is elég áldozat vala, a mondott időn túl már szamadásvezetés ígérete mellett némi segélyre kiáltással költöztek át. Így történt, — hogy 1872-ik év nyarán 954 fnt. — 1873-ikban pedig ama N. Váradra nézve csapásos évenként 10,000 fntal kelte színházunk pénztárának kölcsönvetel utján a tagok nyári fizetését illetőleg terhelte!

Kérlem, ki tudta volna látnoki lélekkel belátni a kormányra hivatottak közül, hogy az alig 1000 fnt deficitet már megtízszereztesék? 1874-ik év tavaszán a N. Váradnál kötött szerződés ideje lejártával, a bizottság ama nagy vesztésesen okula, a szükségesek átengedése mellett 1500 fnt segéllyel biztosította a társulatot, s ezt számadás követelése nélkül ki is fizette. Azonban a kiadások mindig a deficitet növelték, itthon a tölí idényt már 3 év óta kisebb nagyobb vesztéses nélkül bevégezni nem lehetett.

Ne mondja kérem cikkirő, hogy az „egy-let tagjai felé sem néznek a többinek” sat. sat. tudás biz azok mindent, s fájt nekik o tudat, mi az évenként betértesített pénztári mérlegből kiderült, hogy a fentemlített két tényező egyenletlen súlyú állása következtében a nemes és szent ügy így egyleti uton tovább fen nem tartható, és minthogy az alapszabályok ezt nyilvan parancsolják; felfedezte ezt meg a mit év folyamán, a tulajdonos városnak átadja most az egész vállalatot a szigorú kényszerűség s szerződés következtében.

Hogy pedig az egyleti tagok nemcsak műzileseknek fogva voltak hivatra beleszólni a „színház ügyeibe, de anyagi segély alapján is”, úgy hiszem, t. cikkirő ur is beismeri, ha gondolóra veszi, miszerint a kormányzó választmány elnöke, a választmány tagjai, sőt az egyleti tagok nemcsak az évenkénti tag-sági díjat fizették be pontosan, de épen úgy, mint ő tervezte, a pártalan s páros számkokra osztott bérletekben folytonosan részvényesek valának, s mit tanit a tapasztalás?

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

— Ghyczy Kálmán tegnap megjelenván az országgyűlésben, tényleg átvette az elsőnökséget s a hivatalos helyiségeket megtekintvén, a tisztviselőket magának bemutatatta.

— A képviselőház tanügyi bizottsága tegnapelőtt ülést tartott a Tisza K. lemondása által üresedésbe jött elsőnökség betöltése iránt. Minthogy azonban a bizottsági tagok csak heten jelentek meg, ez egy kedvre halasztott el Csengery és Zichy felszólalására.

A „DEBRECZEN” tárczája.

Ötven év után.

— Egy sokat szenvedett nő irataiból. Fordította: Grünwald József. (Vége.)

A francia, mint mondók, gyorsan utána sietett, s elébe lépett. — Ne me touchez pas! (hozzám ne nyujjon!) kiáltott rá Mária nem kis csodálkozásunkra, mert már rég idő óta egy francia szó sem jött ki az ajkán.

— Ah, vous êtes Française, vraiment? (ah, valóban, kedved francia?) viszonzá a tiszt különös megindult hangon, és igyekezte, hogy Máriatól a medalléit elvegye még inkább nagyobodni látszott. Már kinyújtotta karját, hogy azt megragadja. Ekkor Mária kétségbeesésben vagy düheben a falon függő fegyverek közül egyet lekaptott és azt reszketve tartotta a francia elé.

— Az isten szerelmére, Mária! kiállítottam feléje és hozzá akartam sietni, egy aetánai szerencsétlenség megakadályozandó. Midőn már lábamat a küszöb tettem, láttam, hogy a tiszt megragadta a fegyvert, hogy azt Mária kezéből kiszakítsa. — e pillanatban azonban egy lövés reszketetté meg a házat. A fegyver elsült, és az idegen mellébe találva egy hang nélkül földre roskadt.

Mindöz egy pillanat méve volt. Éa mi, mint kőbáványok állottunk ott, s nem voltunk képesek a történeteket felfogni.

Atyánk ki azonnal odasietett, tért előbb is eszméletére. Odalépett Máriahoz, ki még mindig halotthalványan és mozdulatlanul állott ott, negyra felnyitott szeméit a még kezében levő fegyverre irányozva. Atyám a fegyvert előbbi helyére visszaakasztá, míg én a padlón fekvőhöz siettem, s meggyőződétem, hogy benne már nincs élet, remegve mondtam: „Ó meg van halva.”

— Meghalt!? ismételt Mária iszonynal. — En gyilkos vagyok? De én nem vagyok oka halálának; a fegyvert nem én sötöttem el — erre megesküszöm az isten és anyám szent szelleme előtt. Mihelyt az „anyám” szót kiejtő, a könyek elborított arcát.

— Mitévők legyünk most? kérde atyám. Mit cselekedjünk? Mi fog velünk történni? Keresni fogják a tisztet. Ha itt holtestét megtalálják — elvagyunk veszte. E halottat innen el kell vitatunk, folytatá hozzám fordulva tovább, de azonnal, a mig még nem késő. A lövést hallhatták odakint. Az erdőbe kell vinnünk a hullát s ott azonnal sietetnünk.

Azután felnyitotta az ablakot, hogy a löporpist kieszöljék, s miután ez megtörtént, nehejtva szól hozzám: — Emeljük fel a halottat, hogy kivihessük! Előbb azonban takarjuk el arcát egy kendővel, hogy én azt ne lássam, mert az oly emlékeket kelt fel bennem, melyek szívemre lidérez nyomással neheznek, s ez emlékek nem tűnnek el, bármint igyeksem is azokat eltávolítani és magammal elhíttetni, hogy ez csak csalódás, csalódásnak kell lennie.

Atyám egy kendővel betakarta a halott arcát. — Azután kivittük az erdőbe, jó távolságra, itt sirt ástunk s abba behelyeztük. Később e sírba állítottam a fenyőt, mely

mindinkább fejlődött és most ötven év után a földből a vihar által kiszakítottat. Ez volt azon borzalmas, félelmetes éj, és hogy erről nem volt szabad beszélnem, ime meg van magyarázva előttem.

Azokban meg nem volt vége mindennek. Midőn a reggel szürkületi kezdett, borzalmas munkánkkal kikészültünk és visszatértünk a házba.

A házban Mária visszamaradt, mert atyánk rábízta midőn a hullát elvittük, hogy s szönyeget, melyen a francia eszelet, távolítsa el, miután azon valószínűleg vérfoltok észlelhetők.

Midőn bejöttünk, Mária a véres szönyeget mellett fektött. Mikor azt felvenni akarta, megpillantotta a vért, melyet ő ottott ki, eszméletlenül roskadt a földre.

Ágyba vittem őt, s atyámmal azon fáradtan, hogy eszméletre hozzuk. Sok idő telt el, míg az élet vagy a visszatérő eszmélet jeleit rajta látni lehetett. „Meghalok volt első szava, melyet halkán hozzáim intéztem. Aliglebont el e szó sáján, midőn a falr felül ujabb dobszó hallatszott. „Ók jönnek, ók jönnek!” szót Mária halálos félelmében. „Elakarnak vinni engem — meneküljünk innen!”

Alig tudott mozdulni, oly lomkadt volt. Atyám azonban, ki talán szintén félt, hogy a katonák a házban keresni akarják a tisztet, gyorsan a szobákba szaladt, hogy a megötfelvéres szönyeget elrejtse, mely mind eddig elárulhatott volna.

Azután kiállott a ház elébe, meggyőződést szerzve, hogy mit jelent a dobszó; csakhamar visszatért hozzánk, s jelenté meg a katonák költöznek e vidékről. „Ezettek legyenek hála,” mondá, „mi meg vagyunk mentve!” Es valóban a dobszó mindinkább távolabbról hallatszott; a franciák csakugyan elvonultak. A

e 160, illetőleg 80, 20 és 10 előadásra bér-
békén kívül, néhány újabb kedveltebb darabot
kivéve a játkendő sorozatból, vajmi
kevésre oltad le a színházlatogatók száma.

Falusi levelek a tanügy kö- réről.

II.
(Vége.)
A falusi földművesnek, napjainkban két-
székvilágban nincs annyi igénye az iskolához, mint
egy városi kereskedőnek vagy iparosnak.

A hat osztályos népiskola szerint csakis
a népesebb nagy községekben, mezővárosok-
ban szükséges, falun pedig nem. A falusi föld-
művesnek irás és olvasás feletti szüksége, ha
irni olvasni tud, arra való, a vasárnapi iskolák
népkönyvtárak, téli felolvasások, hogy azokból
gyarapítsa ismeretét. Kétségteljesen egy
könyvből mint felöltött ember többet fog ta-
nálni, mint tíz tankönyvből gyermekkorában.

Szásországbán háromféle népiskola van
miért ne lehetne nálunk kétféle: elemi és köz-
pé. Azután következzenek a felsőbb népes
polgári iskolák.
Emléltetleg igen szépen, helyesen van
kidolgozva a debreczeni tanterv s felekezeti
iskoláinknak jobban is megfelel, mint a kor-
mány tanterve. Csak hogy ez is az elméleti
térén mozog s ezért fog az holt betű maradni.
Debreczenben, a hol annyi népiskola van, hol
a ref. egyház dicsádját földesur, az elemi is-
kolák népszerűsége, s egy kis faluban, hol
az egyház szegénység küzd, — egyirányt azt
kívánja a tanterv, hogy hat osztályos népiskola
legyen. Debreczenben ingyen iskoláztatás van
és mégsem bírnak az iskolakötelezettséget szí-
górúan keresztelni vinni, — hát akkor egy sze-
ges falusi embertől hogyan kívánjuk, hogy
hat évig fizessen tandíjat egy, két-három gyer-
mekért évenként!
E tantervnek eleget tenni tehát egyházaik
legnagyobb része nem leendő képes, s így az —
hitem szerint — egy emlékirat becsével bírhat
előküldés, de gyakorlati életbevitelére nem
számíthat.

Egyébiránt, a jövő kerületi gyűlésre ki-
váncsán várjuk az egyházmegyéek észrevéle-
leit!

A minisztérium beiktatása.

A sándorutcai országgyűlés minden zuga-
meget tegnap, sőt még kint is utczán is nagy
csoporthoz csoportok azok körül, kik már be-
nem férhettek, de azért mégis látni akartak.
Pont egy negyed egyre lépett be a „háza-
ba” szent Simplicianus minisztériuma, élén
Wenckheim Béla báróval, ki talpig feketebe
volt, kardja is gyász fátyollal beborítva. A többi
miniszter is igen egyszerű, táblabírói parádében
jelent meg, az egy Simonyi báró kivételével, a
ki kifogástalan díszmagyarban mutatta be ma-
gát. Hogy toltette leírása bocsátkozott poli-
tikai lap hasábjain, ne vegye tölem az olvasó ross-
néven; de sokszor a külsőség is benyomással
van az emberre. Rám legalább hatással volt az
a Wenckheim báró gyászszal bevont kardja,
mint a Tisza Kálmán nyárás máncsasztár-
kijáratja és gyöngyös nyakkendője, no meg az a
bárhadott kardja, mely megegyeztette a gazdák
állását, ki e kedves jószágának több becses tu-
lajdonost, mint volt aképpen ért, egy ellenkező tu-
lajdonosul levén ez, a mennyiben halajni na-
gyon is hajlik, de eltörni — ezse ágában
sincs.

A mint az új főhivatalnok belépve, a ház
előleke előtt meghajolták magokat, elfoglalták
a piros bársony szőlyveket a Wenckheim báró
rövid, beközönös beszédet tartván, felolvasa
téma pontokat, melyeknek fogantatásáról a
szik függő kivívott társzajkát a háza fűdét.
Majd el is felöltött megemléteni, hogy a
belépett miniszterek hozzászólásával épen nem fo-
gadattak, csak a Tisza belégyérzést árdája tett
ki magáért becsületesen, harsány eljónéket rival-
ván és dorogván el magos c és mély a hangon,
kiki torokterjedelméhez képest.
A miniszterelnök után a három ellenzéki
pártvezér: Simonyi Ernő, Sonnyoi b. és
Lónyay gróf tartottak beszédet, hangulvoly-
ván, hogy a kormányval szemben ellenzéki ál-
laspontot foglalunk el.
Átalában vére a kedélyhangulat a háza-
nyira komoly volt, mint valamely halottas há-
nál szokott lenni a temetési szertartás alkalmá-
val a csak Tiszát és Széllt láttuk önelégült arcz-
csoát feszengeni. Ugy látszik, nekik van legutóbb
bizodalom a háza jövője iránt, melynek meg-
alkotására vállalkoztak.

A mi a fölolvastott programot illeti, abban
semmi új eszmé nem lát meg a fülünk dobját.
Azon hangzatos szavakból tákolják azok össze,
melyeket már az előzők sokszor elmondtak, a
nékül, hogy érvényesítettek volna. Sommi egyéb
az, mint egy hevénységet, hiányos pénzügyi
program, mely oda vergél, hogy az államhá-
tartás egyensúlyát adomeles nélkül is helyreál-
líthatóknak hiszik a miniszter urak, a csak ak-
kor folyamodnak a „háza áldozatkészességhez”,
vagyis erőfőlkötés fel az adót, ha szarópróba-
lágyak — csütörtököt mond. Se baj! e folyó
éveben még lehet költeni a Gyűlésre felle-
ből. S azután? Nos, azután: „a ki hátul jár, az
tegye be az ajtót!”
Az új miniszterekről levén szó, eszmétár-
sításban megemléjték, hogy Móricz Pál képviselő-
ur vállalkozott az új miniszterekről az „Ellenőr-
ben” panagirikust tartani, de azt bizony
* E cikk mult számunkból tért hny miatt ki-
maradt. Szerk.

aligha megköszönték neki e barátai, mert a pa-
negirikus inkább volt vilhonettsnek mond-
ható, s az egészben csak a jámbor jó ak-
rát nyilvánulása volt észlelhető.

ÚJDONSÁGOK.

* Oláh Károly köz- és váltóüggyvéd, la-
puk volt szerkesztője tudatja ismerőseivel s a
peres felekkel, hogy ügyvédi irodáját
megnyitotta Budapesten szip-utczán 3. sz. A.
emélet 16. ajtó. S minden peres és peren ki-
nyílt ügyben megbízásokat elfogad. Ugy a mi-
niszteriumoknál, mint a királán levő ügyeket
elmozdít; kölcsönügyleteket közvetít s a
megkeresések hozzá a fentelt szállásra in-
tézendők.
* A képviselőválasztási jogra vonatko-
zó grómmel hozuk körtudomásra, — hogy
Oláh Károly köz- és váltóüggyvéd azon deb-
reczeni polgárk főlebbezéseit, kik
választási jogtól elütetéseket sérelmesnek ta-
lálják, a királyi királán minden d i j n é l-
kül előmozdítani kéznek nyilatkozott. — A
hozzá intézendő megkeresések azonban a tény-
Sárroti.

leírásal együtt — bérmentesen külden-
dők be.
* A debreczeni iparos szövetség, illető-
leg a helybeli ipartársulatok elnökei tegnap,
folyó hó 7-ikén d. e. 10 órakor tartottak érte-
kezletet az iparos ifjak önképző-egylete helyi-
ségében az iparkamarai választásra vonatko-
zólag, R á c z György elnöksége alatt. Ugyan-
akkor magévá téve az értekezlet, hogy egy-
ik az iparosok betegsegélyzése, mint a közös
szálló tárgyalban megteendő a szükséges intéz-
kedéseket, s támogatni fogja az iparos ifjak
egylete ez iránybeli mozgalmait s működéseit.
Orvondatos jelenség és mozzanat az iparosaink
részéről, s bizonyára jól esik tudomást sze-
reznit, hogy egy az iparhatóság, mint küllő-
nösen az ipartársulatok és iparegylet melegen
karolja fel azon ügyeket, melyek különösen az
iparosok érdekei előmozdítását czélozzák.
* K. Tóth Mihály derék segédlelkész
M é s z á r o s Gyula e hó 18-ikán megye-
Tennek, mint rendes ref. lelkész, helyét itt K á l-
m a n D e r á s szalaci segédlelkész foglalja el.
* Városunk egyik jeles készültsegi ifja,
P a p p József, ki a mult iskolai évben főreál-
tanodánakban oly kitünő sikerrel töltte be tanári
tisztját, közelebb az országos tanárvizsgálo bi-
zottság előtt letette a tanári vizsgát az ábrá-
zoló mértanból, e szakban a magyar nyelvű
főreáltanodánakban alkalmathatóknak nyilvántu-
tatt. Ösztönte érvanodhat a jeles ifjú előha-
ladásán.
* Eljegyzés. — Derék polgártársunk
„Bánk bácsi” fia István budapesti üzletlutt-
noson tegnap tartá eljegyzési ünnepélyét Nagy
Lajos köztisztviselő által polgártársunk ked-
ves leányával, Zsuzsával. — Legyen áldás
frigyökön!
* Párhaj vivatott közelebből két ifjú ál-
ta a nagy-erdőn — kardra; egyik ifjunak el-
lenfele 3 ujját sebesítte meg.
* Az „István” gőzmalom helybeli raktá-
raiban az eladási arakat tetemesen alább
szállította, ezen árjegyzéke mai lapunk birde-
tisztí rovataban látható.
* Öngázdasul. T. Szerkesztő ur! Becses
lapjának mult heti számban neven azon kis
közles mellett említtetik, miszerint én hosszabb
értekezést írtam az ipariskoláról német
nyelven. Ha a „német nyelven” megjegy-
zést az illető cikkirő úgy értelmezi, hogy én
német nyelven szándékoztam valami munkát
nyilvánosság elébe bocsátani: úgy igen tévedt,
mert erről magam sem tudok semmit! — Dr.
P o l l a c s e k Gyula, a debreczeni keresk.
középtanoda igazgató tanára.

* Az iparos ifjak önképző-egylete teg-
nap, folyó hó 7-ikén d. u. 3 órakor saját be-
lyegésében választmányi ülést tartván, több ér-
dekes tárgy részint elintéztetett, részint pe-
dig azokra vonatkozólag intézkedések tetteket.
A pénztári kimutatás, könyvtárnoki és gazdái
jelentés tudomásul vétetett, több tag indit-
ványára egy teke-asztal beszerzése elhatározt-
tatott, különösen pedig a betegsegélyezés és
köszálló s hejközvetítő intézmény mielőbbi
szervezése tárgyakban, valamint könyvek be-
szerzése végett küldöttség nevezetett ki, —
terjavyaslat kidolgozása végett.
* A polgári kaszinó egyik tartós élet-
példányát az öreg Száki bácsi, a mult szomb-
aton, — ellenjelöl hiányában, egyhangulag
kikiáltották a kaszinó felügyelőjének és a
könyvtár konservatorának, a mely tisztseget
különbön már eddig is ő viselte. Teg is er-
demelte; — mert egész életén pro patria;
et pro bono publico áldoz a fel szellemi erjét;
s végre hosszú fáradaimai után, mint a sze-
rencsés hajó átusza az élet homoztu oceanján,
kedvelt városunk révpartján megüledett ifju

korbeli öregségénél. S most boldogítja társal-
gási termekket meg nem szánni akár vig ke-
délyével; ezen kívül Thália templomában na-
turális czmkrszszerepet játszik a szini idény
alatt stb. Különbön rövid idő alatt 100 éven
előjuttatma fog Száki bácsinak megtartatni;
noha születési matricula bollettének kipuhato-
lása eddigelé sikeretlen volt, hanem születése
önállitása szerint a mult század harmadik ne-
gyed végére esik. — En pedig csak
azt kívánom mindent mellőzve, hogy sokáig
éljen a mi derék jó vig kedélyű Száki bá-
csink! Mi mulus.

Debreczeni színház.

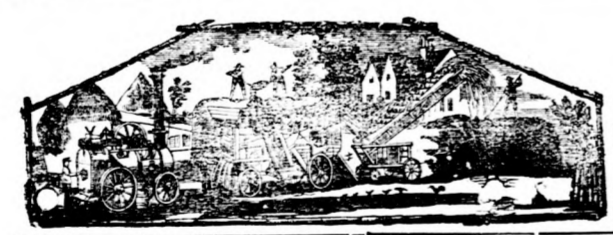
VII. bérlét.
Kedden, márcz. 9-én 1875.
adatik:
SHERIDAN.
Szimú 4 felv. Irta Landré Ayle, fordította
Csepregi. 1 felv. A földhözragadt szegény. 2
felv. A rágalom iskolája. 3 felv. A stottferdi
küldöttség. 4 felv. A margóni diadal és ennek
hatása Angliában.
Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.
Nyilt tér.
Eladó tárgyak.
Hatvanutczán 1572-ik számú ház-
nál egy jó vaskonyha, — testgyakorló
nyújtó, ablak-függöny, zászló, csengő,
ásvok, leanderek stb. féle tárgyak. —
Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.
100 1—

Hirdetmény.

A Szatmármegyében mikolai
vasuti állomásnál 150,000 tölgyfa
szőlőkaró eladó. Értekezhetni Mi-
kolában Treitz Ferencnél.
96 1—3

H I R D E T É S E K.

GARRETT R. és fiai főügynöke Kotzó Pál gépészmérnök

Budapesten, VI. váci körút 39-dik szám alatt.
Készletben tart folyvást eredeti Garrett R. és fiai hires sorvetőit, —
gőzmozgonyait, fa- és szénmél fűtése, szalmafűtése is, gőzcséplőt, morskózt, továbbá járgány-cseplőket, malmokat kéz-
és gőzörre, szeeska- és repavágókat, gabnarrókatat
és magválasztókat (trieurs), szegényítőket, legjobb szerkezetű kaszáló- és arató-gépeket stb. valamint Strobl és Baris pesti gyárban készült kiténő ekéket.
* Árjegyzék kívánatra postafordultával. — Utőjegyzet. Garrett R. és fiai szabadalmazott és kitüntetett szalmafűtési gőzmozgonyával lehetséges tűz és gép ka-
rosítása elleni teljes biztonság és hasonló siker mellett mint a fa- és szénmél fűtésnél, szalmafűtéssel is dolgozni, a nélkül, hogy ahöz több szolgálati személyzet szükséges-
tetnék. — Ara csak 25 L-rel drágább, mint a fafés szénmél fűtésre való gőzmozgonyé.
99 1—6

Hirdetmény.
A Szatmár és Nagy-Bánya közt eddig éj-
jel közlekedő máhposztjárat f év mártius
1-jétől nappali személy szállító küldöncz posta-
járatul rendeztetik be mérekeletbebb utas díjjak
mellett.
A nevezett járat menetrendje a követ-
kező.
Indul Szatmárról 10 órakor reggel meg-
érkezik Nagy-Bányára 5 óra 25 perc este.
Indul Nagy-Bányáról 6 óra 50 perc
reggel, megérkezik Szatmára 2 óra 45 perc
delután.
U t a s d i j .
Szatmárról. S-Ujlakra . . . 1 frt. 50 kr.
Józsefházára . . . 1 " 50
Sájnóvár Váraljára . . . 2 " 75
Miszótfalura . . . 4 " 50
Nagy-Bányára . . . 4 " 50
Nagy-Bányáról. Miszótfalura . . . 1 frt. 75 kr.
Sájnóvár Váraljára . . . 1 " 75
Józsefházára . . . 3 " —
Sárkő-Ujlakra . . . 3 " —
Szatmára . . . 4 " 50
Nagy-Várad, 1875. febr. 15-én.
Magy. kir. postalgazgatóság.
86 5—5

Értesítés.
Alulírottak nagy szerencsés a n. érd. közönség becses figyelmét,
évek óta fenálló, czeglédutczán saját házában levő dusan felszerelt
Vászon, ruhakelme, posztó és kész fehérenemű gyári raktáramra,
de különösen a következő czikkrekre felhívni, u. m.
Fekete noblesse 1 rft 30 krtól 4 ft 50 krig.
Atlasz, marcellin, pamut és selyembársonyok.
Chiffon férfingek 1 ft 20 krtól 3 forintig.
Chiffon és vászon férfilábravalók 90 krtól 2 frt 20 krig.
Szines férfingek 1 ft 10 krtól 2 ft 20 krig.
Férfi angol oxfordingek 2 ft 80 krtól 3 frtig.
Férfi gellerek 2 ft 20 krtól 2 frt 80 krig.
Férfi kélzélők 3 frt 60 krtól 5 frtig.
Férfi harisnyák 2 frt 20 krtól 6 frtig.
Férfi nyakkendő, kélzélők és gallérgombok.
Női chiffon- és vászoningek 1 ft 50 krtól 4 forintig.
Női háló-corseettek 1 ft 30 krtól 5 forintig.
Női alsó szoknyák 2 ft 20 krtól 5 ftig.
Női kiténő minőségű derék-fűzők 80 krtól 5 forintig.
Női harisnyák 2 frtől 11 frtig. —
Fűingek egy szines pergál mint chiffonból.
Továbbá, ajánlom nagy választékban a legjobb minőségű
rumburgyi, irlandi, creasz és siléziai vásznaimat: vászon, abrosz, asztal-
riték és törülközőket, szines canavász, czérna és gypju butor-szövetek.
Szines kárton és creotton 18 krtól 40 krig. — Szines és fehér barchetek.
Vászon és batizt zsebkendő 12 db 1 forinttól feljebb.
Nyári, téli selyem és beszövött kendők. Czipke és mouseline függöny,
valamint szőnyegek rft és darab száma.
Asztal és ágyterítők, kávé-abrosz és csemegekendők a legnagyobb vá-
lasztékban. — Az itt elősoroltakon kívül raktáram dusan fel van szerelve,
fiérfi ruhának való gypju és czérnaszövet, mindennemű női pipere cik-
kek, esernyő és napernyő, moll, clair, mouseline, kötő és himző pamuttal.
A n. érd. közönség becses látogatását kérem mely tisztelettel!
Bosznay Károly.
97 —

333. sz. **ÁRJEGYZÉKE** az „István” gőzmalom társulat készítményeinek helybeli raktárában.

Készletben tartottak	Egész számban	100 b. font onst. ért.
13	58	13
14	60	13
15	21	13
16	12	13
17	12	13
18	12	13
19	11	13
20	11	13
21	11	13
22	11	13
23	11	13
24	11	13
25	11	13
26	11	13
27	11	13
28	11	13
29	11	13
30	11	13
31	11	13
32	11	13
33	11	13
34	11	13
35	11	13
36	11	13
37	11	13
38	11	13
39	11	13
40	11	13
41	11	13
42	11	13
43	11	13
44	11	13
45	11	13
46	11	13
47	11	13
48	11	13
49	11	13
50	11	13
51	11	13
52	11	13
53	11	13
54	11	13
55	11	13
56	11	13
57	11	13
58	11	13
59	11	13
60	11	13
61	11	13
62	11	13
63	11	13
64	11	13
65	11	13
66	11	13
67	11	13
68	11	13
69	11	13
70	11	13
71	11	13
72	11	13
73	11	13
74	11	13
75	11	13
76	11	13
77	11	13
78	11	13
79	11	13
80	11	13
81	11	13
82	11	13
83	11	13
84	11	13
85	11	13
86	11	13
87	11	13
88	11	13
89	11	13
90	11	13
91	11	13
92	11	13
93	11	13
94	11	13
95	11	13
96	11	13
97	11	13
98	11	13
99	11	13
100	11	13

PÉNZ
6%, kamatra, birtokok, uradalmak-
ra, egy városi bérházak mint köz-
ségi birtokokra egész Magyar- és
Erdélyországban, akár mely össze-
ben — 32 évi részlet törlesztésre —
folytonosan kapható a hatóságilag biztos. Es-
kompte és Escomptvermittlungs-Comptoir által
in Wien, Stadt, Schottenhof, 12. Stiege, Thür 8.
Levelek németre és német nyelven kértnek.
77 6—10

Helyi
Egy évre
Fél évre
Előfizetés
Főpénz
A szerkesztő
Telegr.
debenben

Polgári
A deb-
ben, a hol
viselőseget
hó 24-ken
Ekkor
laszókertile
harczosai-e
1872-b
t o k alapjá
lőja alatt vs
viselőjét.

Kétség
gárokat akk
mélye, han
eszméje leg
A t. k.
tábló átélpe
len akkor is
Nekünk
kedjünk azo
ket három e
goztatott.

Honpol
hogy most
ján válasza
Polgári
A nem
városra. Ö
ha polgárai
gatnak. A
példát kell
lyekért, ha
Komár
Ghyczyt há
bűző progr
És Det
sónló sorra
Polgári
Ritkán
legszenleb
hatjuk. Épe
kiismeretes
Gyűljet
mielőbb, el
programmju
a — bihari

Csak a k
képviselője.
Polgári
várja töle
és független
zetlen hazat
bajnokai leg
„Fel-
Egész-
Hadd-
Rajta
Polgári
ajkaitokon e
toztatva, a
„Olya
Ki me-
Nem

A „DE
A C
(Felőlvastot
Be

Tiszelt
egyetemi taná
tott a teleu
letében a cs
részeg tölem
csókot választ
a program
ezt, ha az
oly kitünő jo
neti okmányo
s így fenhas
szerenésd, ho
jogi következ
szép hallgató
emberi szem-
sánál fogva fe
Igaz, ne
ismeretes né
gyál, mert